

POSTGUERRES

Congrés Internacional

AFTERMATHS OF WAR

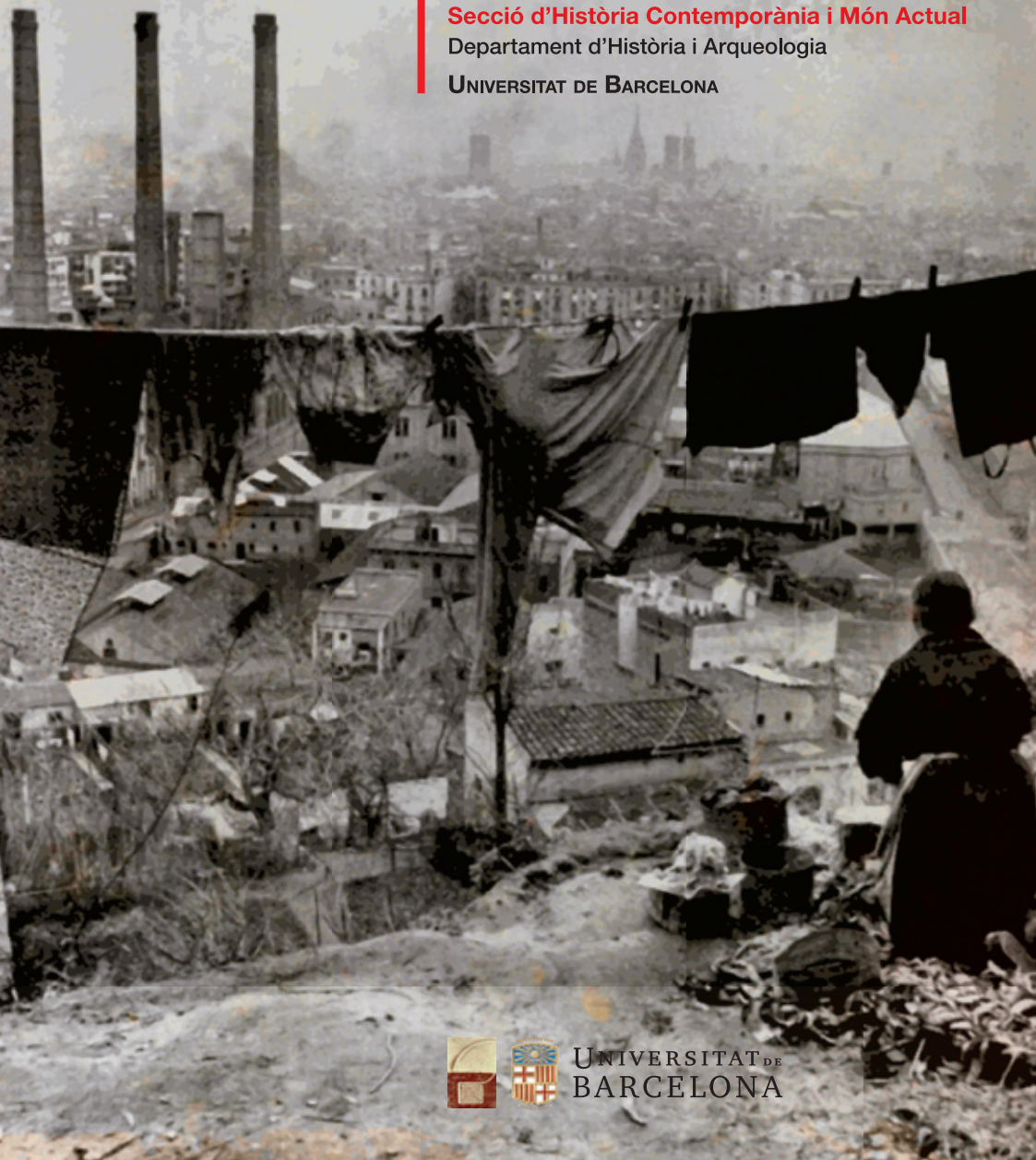
International Conference

2019. 06. 05-07

Secció d'Història Contemporània i Món Actual

Departament d'Història i Arqueologia

UNIVERSITAT DE BARCELONA



UNIVERSITAT DE
BARCELONA

COMITÈ ORGANITZADOR

COMITÉ ORGANIZADOR / ORGANIZING COMMITTEE

Teresa **Abelló**

Giovanni C. **Cattini**

Víctor **Gavín**

Jordi **Ibarz**

Carles **Santacana**

Queralt **Solé**

Antoni **Vives**

POSTGUERRES | AFTERMATHS OF WAR

Congrés Internacional

International Conference

2019. 06. 05-07

Secció d'Història Contemporània i Món Actual

Departament d'Història i Arqueologia



UNIVERSITAT DE
BARCELONA

BORN CENTRE DE CULTURA I MEMÒRIA

El **Comitè Organitzador** i el **Born Centre de Cultura i Memòria** ofereixen una visita guiada gratuïta als inscrits al congrés al jaciment del Born (segle XVIII).

Per assistir-hi, cal inscriure's prèviament **abans del dia 6 de juny a les 14:00**, enviant un email a congres.postguerres@ub.edu o a la taula d'acreditacions.

Les visites seran al **BornCCM** el **7 de juny** a partir de les **13:30**.

El **Comité Organizador** y el **Born Centre de Cultura i Memòria** ofrecen una visita guiada gratuita a los inscritos al Congreso para conocer el yacimiento del Born (siglo XVIII).

Para asistir, es necesario inscribirse previamente **antes del día 6 de junio a las 14:00**, enviando un email a congres.postguerres@ub.edu o en la mesa de acreditaciones.

Las visitas seran en el **BornCCM** el **7 de junio** a partir de las **13:30**.

The **Organizing Committee** and the **Born Centre de Cultura i Memòria** offer a free tour by Born archaeological site (18th century) to those registered at the congress.

To attend, you must register **before June 6th 02:00 p.m.**, by sending an email to congres.postguerres@ub.edu or at the registration table.

The visits will be at **BornCCM** on **June 7th** at **1:30 p.m.**

5J

DIMECRES / MIÉRCOLES / WEDNESDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

6J

DIJOURS / JUEVES / THURSDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

7J

DIVENDRES / VIERNES / FRIDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

- 1** Les representacions cinematogràfiques de les postguerres del segle XX
Las representaciones cinematográficas de las postguerras del siglo XX
The representation of post-war periods in twentieth century film
- 2** La monumentalització del conflicte a les postguerres europees
La monumentalización del conflicto en las postguerras europeas
The monumentalization of conflict in the aftermath of European wars
- 3** Els intel·lectuals i les postguerres
Los intel·lectuales y las postguerras / Intellectuals and the aftermaths of war
- 4** Les postguerres del segle XIX des d'una perspectiva global
Las postguerras del siglo XIX desde una perspectiva global
An interdisciplinary approach to the post-war periods during the 19th century
- 5** Els camps de batalla que quedaren: cicatrius de postguerra
Los campos de batalla que quedaron: cicatrices de postguerra
The battlefields left behind: The scars of war
- 6** Les postguerres econòmiques contemporànies
Las postguerras económicas contemporáneas
The economic consequences of war
- 7** Postguerra i Mobilització Social
Postguerra y movilización social / Post-war and social mobilization
- 8** Tornant a la "normalitat". Les relacions de treball a les postguerres
Volviendo a la «normalidad». Las relaciones laborales en las postguerras
Getting back to "normal". Labor relations in the aftermath of war
- 9** Nacionalismes i postguerres
Nacionalismos y postguerras / Nationalism in the aftermath of war
- 10** Relats literaris de Postguerra
Relatos literarios de postguerra / Post-war literary narratives
- 11** Transformacions i reordenaments de gènere en temps de Postguerra
Transformaciones y reordenamientos de género en tiempos de postguerra
Transformations and reorganizations of gender in the aftermath of war
- 12** Postguerra i turisme a l'Europa contemporània
Postguerra y turismo en la Europa contemporánea
Post-war tourism in contemporary Europe
- 13** Memòria i paisatge de la guerrilla de postguerra
Memoria y paisaje de la guerrilla de postguerra
Post-war guerrilla groups: memory and landscape

5J

DIMECRES / MIÉRCOLES / WEDNESDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

08'30 h

A partir de les/las. From

Benvinguda i recollida de credencials
Bienvenida y recogida de credenciales
Welcome and conference registration

09– 10'30

[AULA MAGNA]

Inauguració
Inauguración / Opening

Paraules de Benvinguda
Palabras de Bienvenida / Opening Remarks

Conferència / Conferencia / Lecture:

**URBAN DEATH AND RUINATION IN ROTTERDAM
DURING THE SECOND WORLD WAR**

Antonius Robben. Utrecht University

10'30– 11

Pausa – Cafè
Coffee break

TAULA / MESA/ PANEL 1.1

AULA / ROOM 204

Les representacions cinematogràfiques de les
postguerres del segle XX

Las representaciones cinematográficas de
las postguerras del siglo XX

The representation of post-war periods
in twentieth century film

COORDINADOR: **Magí Crusells**. Centre d'Investigacions Film–Història, UB

1. Los Estados Unidos durante la posguerra: entre el mccarthismo y la presidencia de JFK. Tres ejemplos cinematográficos.
TOMÁS VALERO MARTÍNEZ. CineHistoria
2. La guerra fría en el cine: Descripción y evaluación de una actividad en Historia Contemporánea. *El caso de Detroit* (2017).
JOSÉ MIGUEL HERNÁNDEZ LÓPEZ. Centre d'Investigacions Film-Història, UB
3. Summoning the Ghosts: The Reconstruction of Catalan Anti-Fascist Women's Memory in *The Great Flight* (2015), by Carolina Astudillo.
MARÍA CAMÍ-VELA. Univ. North Carolina, Wilmington
4. La posguerra espanyola a través de NO-DO.
CARME GIL. Centre d'Investigacions Film-Història, UB
5. Lo americano en el escenario de la posguerra través de noticiarios y ficción.
CARMEN BURCEA. Univ. Bucarest
6. El Berlín en ruinas de Billy Wilder tras la Segunda Guerra Mundial: *A Foreign Affair* (Berlín Occidente, 1948).
CARMEN GUIRALT GOMAR. Univ. Internacional Valencia

7. Ciudades de posguerra y cine: de la configuración de un Paisaje Cultural a la recuperación de Espacios de Memoria.
DAVID GARCÍA PONCE. UB
8. “Y llegó el día de la venganza”: el maquis, la guerra continúa.
FRANCESC SÁNCHEZ LOBERA. El Inconformista Digital
9. España huele a pueblo. La promoción de modelos de subjetividad a través del cine folklórico español. IVÁN SÁNCHEZ MORENO. UNIR
10. La pesadilla de la posguerra española en la película *Madregilda* (Regueiro, 1993). Una película para la enseñanza del franquismo.
JUAN MANUEL ALONSO GUTIÉRREZ. UNIR

TAULA / MESA/ PANEL 2.1

AULA / ROOM 205

La monumentalització del conflicte a les postguerras europees

La monumentalización del conflicto en las postguerras europeas

The monumentalization of conflict in the aftermath of European wars

COORDINADORS: Xavi López Soler i Neus Morán Gimeno. UB

1. La musealización del horror.
Análisis de la proyección didáctica de los espacios del Holocausto.
ALBA DE LA CRUZ REDONDO, SANTIAGO JAÉN MILLA. Univ. Jaén
2. Revifar la Resistència per construir una nova societat: el cas de la minoria italiana d'Istria.
FRANCESCO MARIA MENGÒ. GRENS, UPF
3. ¡Se hizo la luz!: Vivir en la ciudad en la Cataluña de posguerra (1939-1942).
JORDI CARRILLO CARO. URV
4. Quien controla el presente, controla el pasado. Monumentalización, desmonumentalización y memoria de las guerras carlistas en Bilbao.
GORKA MARTÍN ETXEBERRIA. EHU-UPV

- 5.** Civilians under the bombs: commemorative contrasts in two cities.
JOHN SHARROCK. Univ. College London, Institute of Archaeology
- 6.** Els bombardeigs de Barcelona: la revelació dels impactes.
De la ocultació a la monumentalització.
LAIA GALLEGO VILA, QUERALT SOLÉ. UB
- 7.** La patrimonialización de los espacios represivos del franquismo.
Una propuesta en la provincia de Ourense, Galicia. JÚLIA SERVERA
- 8.** Els monuments de la batalla de l'Ebre: la lluita per la memòria.
DAVID TORMO BENAVENT. COMEBE
- 9.** El monumento conmemorativo de la batalla del Ebro en Tortosa.
Los conflictos de memoria en los espacios públicos.
ANDREA SIERRA BAZ

TAULA / MESA/ PANEL 3

AULA / ROOM 206

Els intel·lectuals i les postguerres Los intel·lectuales y las postguerras Intellectuals and the aftermaths of war

COORDINADOR: Giovanni Cattini. UB

- 1.** “Catalunya és el nom de la reconciliació”.
La configuració simbòlica del mite de la Reconciliació com a marc de representació polític, històric i moral a Catalunya.
MARIONA LLADONOSA. UdL
- 2.** La ideologia franquista entre dues postguerres.
L'exemple lleidatà (1938-1946).
JOSEP GELONCH, MANUEL LLADONOSA, MARC MACIÀ. UdL
- 3.** Secours Catholique International, una iniciativa catalana al nord de França.
GEMMA CABALLER. CEHI-UB
- 4.** Empresa y galleguismo en la postguerra española.
Entre la reorganización política, el activismo cultural y la industria.
UXIO BREOGAN DIÉGUEZ. Univ. Coruña

5. Carl Schmitt / Tierno Galván / Barcia Trelles:
Perhaps (International) Law Follows (Total) War?
FERNANDO GÓMEZ HERRERO. Modern Languages, Univ. Birmingham
6. La periferia en la segunda posguerra mundial.
Jaime Torres Bodet y la UNESCO (1945-1952).
MARCIO OROZCO. Univ. Panamericana, México
7. Persecucions i empresonaments a l'exili.
La repressió franquista durant la postguerra espanyola a França.
El cas de Lluís Nicolau d'Olwer.
ROKAYAH NAVARRO GARCÍA. UB
8. El relato de los que no perdieron la guerra:
La noria y El final de la guerra de Luis Romero Pérez.
PAOLA LO CASCIO (UB, CEHI-UB), ALBERTO PELLEGRINI (UB, CEHI-UB),
JOSÉ MANUEL RÚA FERNÁNDEZ (UB, CEHI-UB), DANIEL ROIG SANZ (UB, CEHI-UB)



POSTGUERRES

Congrés Internacional

AFTERMATHS OF WAR

International Conference

TAULA / MESA/ PANEL 1.1

AULA/ ROOM 204

Les representacions cinematogràfiques de les
postguerres del segle XX

Las representaciones cinematográficas de
las postguerras del siglo XX

The representation of post-war periods
in twentieth century film

COORDINADOR: **Magí Crusells.** Centre d'Investigacions Film–Història, UB

1. Fantasma fílmico en Yugoslavia. Visiones del horror tras la guerra.
DANIEL SEGUER. Centre d'Investigacions Film–Història, Barcelona
2. Cine de posguerra, recuperación de una industria maltrecha: comparativa de los casos español, francés e italiano en la década de 1940.
PABLO ÚRBEZ FERNÁNDEZ. Univ. Navarra
3. La posguerra civil española y la política de asilo en dos películas mexicanas del período clásico: *Refugiados en Madrid* (Galindo, 1938) y *Maternidad imposible* (Gómez Muriel, 1955).
ROMÁN GUBERN (UAB), JULIA TUÑÓN (Ins. Nacional de Antropología e Historia, México)
4. Hollywood y la posguerra de la Gran Guerra.
Panorama, tendencias y vigencia del cine bélico (1918-1925).
JUAN VACCARO. Centre d'Investigacions Film–Història, Barcelona
5. El Santuari d'Arantzazu, una basílica avantguardista en temps de postguerra.
ROSA RIBAS GARRIGA. Ateneu Universitari Sant Pacià, Barcelona
6. *Die Ehe der Maria Braun* (El matrimonio de Maria Braun, 1979).
La lectura Fassbinder de la Alemania derrotada.
XAVIER JIMÉNEZ GONZÁLEZ. Univ. Illes Balears
7. Los topes de la posguerra en el cine español: el caso de *30 años de oscuridad* (Manuel H. Martín, 2011). YOLANDA LÓPEZ LÓPEZ. Univ. Santiago de Compostela

8. Paisatge després de la batalla. Filmografies sobre supervivents i desplaçats a l'Europa de 1945.
FRANCESC SÁNCHEZ BARBA. Centre d'Investigacions Film-Història, Barcelona
9. Spain in Exile. Propaganda cinematogràfica en favor de los republicanos españoles tras la Segunda Guerra Mundial.
LAURA LÓPEZ MARTÍN. Univ. Rey Juan Carlos

TAULA / MESA/ PANEL 2.2

AULA/ ROOM 205

La monumentalització del conflicte a les
postguerres europees

La monumentalización del conflicto
en las postguerras europeas

The monumentalization of conflict in the
aftermath of European wars

COORDINADORS: Xavi López Soler i Neus Morán Gimeno. UB

1. Censura, memoria y arte público:
un acercamiento al contexto vasco contemporáneo.
AMAIA ELIZALDE ESTENAGA (UBM, EHU/ UPV), ISMAEL MANTEROLA ISPIZUA (EHU- UPV)
2. ¡Viva! TAXIO ARDANAZ
3. De palos y piedras: la monumentalización y el transcurso del tiempo.
IRATXE JAIO Y KLAAS VAN GORKUM
4. El carrer com a metàfora: L'ús de l'espai públic com a element de construcció de la identitat franquista". JOANA SOTO. UdL
5. La depuració franquista de l'espai públic barceloní:
eliminació, resignificació i reconstrucció de la memòria històrica de la Ciutat.
MARC GIL GARRUSTA, JAUME SUBIRANA ORTÍN. UOC
6. Desconstruint l'oblit. De l'espoli franquista a la recuperació del CADCI com a lloc de memòria. NEUS MORAN GIMENO. UB
7. El Cementeri de Paterna com a exemple de monumentalització popular.
VICENT GABARDA CEBELLÁN. Univ. València

- 8.** Un lugar donde llevar flores: La monumentalización de fosas comunes en Castilla desde 1977.

DANIEL PALACIOS GONZÁLEZ. Univ. zu Köln

- 9.** Un Estado de Derecho de piedra y acero: Sobre la monumentalización del “conflicto vasco” por parte del constitucionalismo español.

JOSU SANTAMARINA OTOALA. EHU-UPV

TAULA / MESA/ PANEL 4

AULA / ROOM 206

Les postguerres del segle XIX des d'una perspectiva global

Las postguerras del siglo XIX desde una perspectiva global

An interdisciplinary approach to the post-war periods during the 19th century

COORDINADOR: **Jordi Roca Vernet. UB**

- 1.** Posguerra, violencias políticas y ¿una nueva guerra civil? España 1840-1843.

DANIEL AQUILLUÉ DOMÍNGUEZ. Univ. Zaragoza

- 2.** La repressió del progressisme i l'inici d'un nou règim. El cas de l'aixecament centralista de Barcelona (1843).

NÚRIA MIQUEL MAGRINYÀ. UB

- 3.** El Otoño de los Pueblos: Revolución, guerra y postguerra tras 1848.

IGNACIO GARCÍA DE PASO GARCÍA. European University Institute

- 4.** Després de la guerra i la revolució: reconsideracions polítiques conservadores de 1849. JOAN FUSTER-SOBREPERE. UOC

- 5.** Una llarga postguerra. Immoralitat política, corrupció i derrota militar en el carlisme.

LLUÍS FERRAN TOLEDANO GONZÁLEZ. UAB

- 6.** Las consecuencias de la Tercera Guerra Carlista en la Rioja Alavesa (Araba/Álava). Una aproximación desde la Arqueología del Paisaje.

FRANCISCO GÓMEZ-DIEZ. EHU-UPV

- 7.** Les Postguerres del Francès: restauració, canvi o continuïtat?

CARLOS MORUNO. URV

6J

DIJOURS / JUEVES / THURSDAY

JUNY / JUNIO / JUNE

TAULES / MESAS / PANELS

09– 12h

TAULA / MESA/ PANEL 5.2

AULA/ ROOM 204

El·ls camps de batalla que quedaren: cicatrius de postguerra

Los campos de batalla que quedaron: cicatrices de postguerra

The battlefields left behind: The scars of war

COORDINADORS: **Alba Peña-Muñoz** (SC Aranzadi), **Jordi Ramos** (ATICS SL)

- 1.** Paisajes de la Gran Guerra en el Trentino meridional.
Las huellas del primer conflicto mundial y el proyecto de recuperación de la trinchera “Forra del Lupo/Wolfsschlucht”.
MATTEO TOMASONI. Diacronie, Studi di Storia Contemporanea
- 2.** Buscant les restes d'un aviador nord-americà de la 2a Guerra Mundial a Soldeu (Andorra). **NÚRIA ARMENTANO** (ANTROPÒLEGS.LAB, MAC; Unitat d'Antropologia Biològica GROB-UAB), **GERARD REMOLINS** (ReGiraRocs. Recerca, Conservació i Difusió. Patrimoni Cultural i Natural dels Pirineus), **CLAUDE BENET** (ReGiraRocs. Recerca, Conservació i Difusió. Patrimoni Cultural i Natural dels Pirineus)
- 3.** Una cicatriu al cor de la Catalunya Vella... Rastres i rostres de la primera Guerra Carlina en el Conjunt Monumental del Castell de Besora.
FRANCESC BUSQUETS (Àrea Arqueologia Dept. CC. Antiguitat i Edat Mitjana UAB;

- ATICS SL; Fund. Privada Conjunt Monumental Castell de Besora), **MARTA FÀBREGAS** i **ESPADALER** (ATICS SL, Fund. Privada Conjunt Monumental Castell de Besora)
- 4. Evidències arqueològiques i antropològiques de la crisi de la Guerra del Francès.**
NÚRIA ARMENTANO (ANTROPÒLEGS.LAB, MAC; U. Antrop. Biològica GROB-UAB),
JUDIT CIURANA (EOS Arqueologia)
 - 5. Contextos funeraris en el talús del baluard sud-est del castell d'Hostalric.**
BIBIANA AGUSTÍ (IN SITU, SCP), **ANTÒNIA DÍAZ** (IN SITU, SCP), **ESTHER MEDINA** (ATICS SL)
 - 6. La batalla de l'Ebre: una visió del seu patrimoni, espais i documentació 80 anys després.**
ANDREW KELLY
 - 7. Ensalzando gestas, exhumando derrotas: tras las huellas de una contienda en el Frente Norte burgalés.**
JUAN MONTERO GUTIÉRREZ
 - 8. La Sierra de Riés, la batalla al descobert.**
A. MALGOSA (GREAB, U. Antrop. Biològica, Dept. BABVE, UAB; GROB- UAB);
N. ARMENTANO (ANTROPÒLEGS.LAB, Museu d'Arqueologia de Catalunya); **R. ARNABAT**
(Dept. Història, URV; Ins. Estudis Penedesencs); **E. BLE** (GRACPE, Sec. Prehistòria i
Arqueologia, UB); **X. ESTEVE** (Ins. Estudis Penedesencs; GREAB, U. Antrop. Biològica,
Dept. BABVE, UAB); **I. GALTÉS** (Ins. Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya;
U. Medicina Legal i Forense, UAB; GREAB, U. Antrop. Biològica, Dept. BABVE, UAB;
GROB- UAB); **E. GASSIOT** (Dept. Prehistòria, UAB); **X. LÓPEZ** (Dept. Història i Arqueologia,
UB); **D. NOCIAROVÁ** (NAF SC); **J. NOGUERA** (GRACPE, Sec. Prehistòria i Arqueologia UB);
M. QUESADA (Dept. Prehistòria, UAB); **D. RODRÍGUEZ** (Dept. Prehistòria, UAB); **Q. SOLÉ** (Dept.
Història i Arqueologia, UB); **P. VALDÉS** (GRACPE, Sec. Prehistòria i Arqueologia, UB)
 - 9. La Batalla de l'Ebre a la llum de l'arqueologia: d'un camp de batalla
fossilitzat a un paisatge de Parcs Eòlics.**
FRANCESC BUSQUETS (Àrea Arqueologia, Dept. CC Antiguitat i Edat
Mitjana UAB; ATICS SL), **JORDI RAMOS RUIZ** (ATICS SL)
 - 10. Macroprocesos, microeventos y nombres propios en el monte San Pedro
(País Vasco): Una arqueología de los campos de batalla de la Guerra Civil.**
JOSU SANTAMARINA OTAOLA. EHU-UPV
 - 11. Els efectes dels setges de 1795 i 1808 sobre la població de Roses.**
BIBIANA AGUSTÍ FARJAS (IN SITU, SPC), **ANNA MARIA PUIG GRIESENBERGER**
 - 12. La Línia P entre Toses (Ripollès) i Alp (Cerdanya). Arqueologia i història
de les estructures defensives de 1940 a 1957.**
EULÀLIA DÍAZ i **RAMONEDA**

TAULA / MESA/ PANEL 6

AULA / ROOM 205

Les postguerres econòmiques contemporànies

Las postguerras económicas contemporáneas

The economic consequences of war

COORDINADOR: **Alex Sánchez**. Dep. d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial, Facultat d'Economia i Empresa, UB

- 1.** The politics of ratchet effects: taxation and warfare in the nineteenth century. **ORIOL SABATÉ**. Univ. Lund
- 2.** Fiscal capacity in times of war: Bolivia, Chile and Perú during the War of the Pacific (1879-1883).
ORIOL SABATÉ (Univ. Lund), **JOSÉ PERES CAJIAS** (UB)
- 3.** Trade complexity in the Andean Countries during the War of the Pacific. **MARC BADIA**, **JOSÉ PERES CAJIAS**. UB
- 4.** El turismo español en la Guerra Civil y en la posguerra, 1936-1951.
RAFAEL VALLEJO POUSADA. Univ. Vigo
- 5.** L'impossible recuperació material i social: la posguerra espanyola, 1939-1940. **RAMON ARNABAT MATA**. URV- ISOCAC



TAULA / MESA/ PANEL 7

AULA / ROOM 206

Postguerra i Mobilització Social
Postguerra y movilización social
The economic consequences of war

COORDINADORA: **Teresa Abelló**. UB

- 1.** Revolución y violencia en el periodo entre guerras. **GINES PUENTE**. UB
- 2.** Les difícils interrelacions entre el cooperativisme i el moviment obrer: el cas de La Unió de Cooperatives per a la fabricació de pastes per a sopa (1920-1931). **MIGUEL GARAU ROLANDI**. UB
- 3.** The Rio Tinto Strike of 1920: a key turning point in social mobilization. **NICK SHARMAN**. Univ. Nottingham
- 4.** El anarquismo español en el contexto de la represión primorriverista. **JAIME D. RODRÍGUEZ MADRAZO**. UAM
- 5.** La jurisdicción social en Cataluña en el período de entreguerras (1918-1939).
ADELA TARRÓN IGLESIAS. UB

12– 12'30 h

Pausa – Cafè
Coffee break

12'30– 14

[SALA GRAN]

Taula Rodona / Mesa Redonda / Roundtable:

MONTSERRAT DUCH. Universitat Rovira i Virgili (Tarragona)

ANDRÉ GOUNOT. Université de Strasbourg

STÉPHANE MICHONNEAU. Université de Lille

TAULA / MESA/ PANEL 5.2

AULA / ROOM **204**

Els camps de batalla que quedaren: cicatrius de postguerra
Los campos de batalla que quedaron: cicatrices de postguerra
The battlefields left behind: The scars of war

COORDINADORS: **Alba Peña-Muñoz** (SC Aranzadi), **Jordi Ramos** (ATICS SL)

- 1.** Los campos de batalla de la Guerra de la Independencia en la Comunidad Valenciana. Una propuesta de gestión.
JUAN ANTONIO MIRA RICO (UOC), **RAFAEL ZURITA ALDEGUER** (Univ. Alicante)
- 2.** Les trinxeres de la Guerra Civil espanyola del bosc de Sant Miquel, Abrera (Baix Llobregat).
ÒSCAR AUGÉ (Patrimoni Actiu), **ADAM PICÓN**
- 3.** Arqueología en el sistema de defensa Saseta (Gipuzkoa): memoria y materialidad en el inicio de la Guerra Civil española.
JULIEN BLANCO. SC Aranzadi
- 4.** La vida després de la Batalla de l'Ebre. Dins del projecte de pràctiques del Grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (2015-2018).
LAIA GALLEGRO VILA. ATICS SL, UB
- 5.** Arqueología y sociedad en el Cinturón de Hierro de Bilbao.
JIMI JIMÉNEZ SÁNCHEZ (SC Aranzadi), **NAGORE SÁNCHEZ GARCÍA**
- 6.** Itinerari d'una memòria enfrontada. **ORIOL RIART ARNALOT**. UB
- 7.** Bilbao bajo las bombas: análisis espacial de sus refugios antiaéreos de época republicana (1936-1937).
TANIA GONZÁLEZ CANTERA. UB
- 8.** Els refugis antiaeris en època franquista a la ciutat de Barcelona.
JORDI RAMOS RUIZ (ATICS SL),
CARME MIRÓ I ALAIX (Servei d'Arqueologia de Barcelona, Ajuntament de Barcelona)
- 9.** Trincheras como lugar de enterramientos en la Guerra Civil.
LOURDES HERRASTI (SC Aranzadi),
FRANCISCO ETXEBERRIA (EHU-UPV)

- 10.** Exhumació de les restes d'un oficial de l'exèrcit republicà a Mas del Puig (Torelló, Osona).

XAVIER ESTEVE (Col·laborador de la Dir. Gral. Memòria Democràtica, Generalitat de Catalunya), NÚRIA ARMENTANO (ANTROPÒLEGS.LAB, MAC; U. Antrop. Biològica GROB-UAB), DOMINIKA NOCIAROVÁ (U. Antrop. Biològica GROB-UAB; NAF, SC.)

- 11.** Búsqueda del brigadista Pablo de la Torriente Brau.

JAVIER IGLESIAS-BEXIGA. Ins. Estudios Biofuncionales, UCM; ArqueoAntro

TAULA / MESA/ PANEL 8

AULA / ROOM 205

[Tornant a la “normalitat”. Les relacions de treball a les postguerras Volviendo a la «normalidad». Las relaciones laborales en las postguerras Getting back to “normal”. Labor relations in the aftermath of war]

COORDINADOR: **Jordi Ibarz** . UB

- 1.** La Organización Internacional del Trabajo (OIT): la pervivencia secular de un organismo de posguerra(s).
JOSEFINA CUESTA BUSTILLO. Univ. Salamanca
- 2.** Els efectes de la Primera Guerra Mundial dins de la marina mercant espanyola: la Conferència Internacional dels Marins.
DANIEL MUNTANÉ. UB
- 3.** La recepción institucional de las doctrinas de organización científica del trabajo en Cataluña en la primera postguerra europea: el Institut d'Orientació Professional (1918-1923). PAOLA LO CASCIO. UB
- 4.** Els treballadors y les treballadores davant de la dictadura franquista. El cas de les Magistratures del Treball a València (1936-1959).
JOSÉ ANTONIO ABAD. Univ. València, UVEG
- 5.** La integración laboral de las refugiadas españolas en la posguerra francesa, o, “les femmes ont toujours travaillé”.
ROCÍO NEGRETE PEÑA. UNED, Univ. Bordeaux-Montaigne

TAULA / MESA/ PANEL 9

AULA/ ROOM 206

Nacionalismes i postguerres
Nacionalismos y postguerras
Nationalism in the aftermath of war

COORDINADOR: Agustí Colomines i Companys. UB

- 1.** La benedicció amarga de l'exili. El cas basc després de 1939. **DRA. AURORA MADAULA**
- 2.** Una escuela para la argentinidad: el nacionalismo y las políticas educativas en la Argentina de los años Treinta. **DRA. LAURA FOTIA, DR. FRANCESCO DAVIDE RAGNO**
- 3.** Estem sols. La reorganització del nacionalisme català després de la Guerra Civil. **DR. AGUSTÍ COLOMINES**
- 4.** Postguerra y nacionalismo en España, 1814, 1898 y 1939. **FERRAN ARCHILÉS**
- 5.** Nie wieder Deutschland! – La izquierda antialemana entre teoría y práctica. **MORITZ GROSS**

POSTGUERRES

Congrés Internacional

AFTERMATHS OF WAR

International Conference

7J

DIVENDRES / VIERNES / FRIDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

TAULES / MESAS / PANELS

09– 12h

TAULA / MESA/ PANEL 10

AULA / ROOM 204

[

Relats literaris de Postguerra
Relatos literarios de postguerra
Post-war literary narratives

]

COORDINADORES: **Queralt Solé** (UB), **Helena Buffery** (UCC, Ireland)

MODERADORS: **Enric Mallorquí-Ruscalleda** (IUPUI, Indianapolis), **Maria Dasca** (Univ. Harvard)

- 1.** Acumulació de sentits, acumulació de capital.
La casa i el solar a *La buena letra*, de Rafael Chirbes.
AINA VIDAL PÉREZ
- 2.** Diaris personals i memòries en el relat de la guerra civil espanyola.
Des de la transició fins als nostres dies.
ORIOL RIART ARNALOT. UB
- 3.** ¿Cómo se escribe una vida después de una guerra?
Literatura, historia y ética en *Las voces del Pamano*.
PROF. DR. ENRIC MALLORQUÍ-RUSCALLEDA.
Indiana University-Purdue University Indianapolis, IUPUI

4. 21 de gener 1939 – desembre de 2018.
Tal dia com avui... De fa 79 anys.
JUDITH BARBACIL MESTRES. Ajuntament de Vilanova
5. Trayectoria censora de la colección humorística
Historia de España (Vista con buenos ojos) cursada en 1974.
RAMÓN TENA FERNÁNDEZ, JOSÉ SOTO VÁZQUEZ. Univ. Extremadura
6. La representació de la guerra civil
en la novel·lística de Miquel Àngel Riera.
MARIA DASCA. Univ. Harvard
7. La representación de la memoria traumática en la novela
Les Veus del Pamano, de Jaume Cabré.
FÁTIMA FERNANDES DA SILVA.
Univ. Franche-Comté / Centro de Estudos Comparatistas-Univ. Lisboa
8. La construcción de los Cuerpos-Nación.
Usos forenses en la legitimación política.
MIRIAM SAQQA CARAZO. ILLA-CCHS, CSIC/ UCM

TAULA / MESA/ PANEL 11

AULA/ ROOM 205

**Transformacions i reordenaments de gènere
en temps de Postguerra**

**Transformaciones y reordenamientos
de género en tiempos de postguerra**

**Transformations and reorganizations
of gender in the aftermath of war**

COORDINADORS: **Antoni Vives Riera**. UB

1. “Seamos candor, recato y modestia”. La juventud femenina
de acción católica en Aragón en el primer franquismo.
ISABEL ESCOBEDO MUGUERZA. Univ. Zaragoza
2. Presas políticas y consolidación del franquismo en tiempos de
postguerra: el caso de la Modelo de Barcelona.
CARLOTA SANCHEZ VIDAL. UB

3. Masculinitats malmeses de potsguerra:
l'experiència dels soldats rasos a les guerres del Rif (1909-1927).
GEMMA TORRES DELGADO. UB
4. Construccions de gènere a través de l'activisme de les dones
en els processos de descolonització: el cas de les dones saharauís.
ARANTXA MORTE GARCÍA. UB

TAULA / MESA/ PANEL 12

AULA / ROOM 206

Postguerra i turisme a l'Europa contemporània Postguerra y turismo en la Europa contemporánea Post-war tourism in contemporary Europe

COORDINADORS: Carmelo Pellejero Martínez, Marta Luque Aranda. Univ. Màlaga

1. War Tourism in Italy (1919-1939).
ESTER CAPUZZO. Sapienza Univ. di Roma
2. Tourism as a tool for territorial cohesion:
the Cassa per il Mezzogiorno in Italy during the Fifties.
PATRIZIA BATTILANI (Univ. Bologna- Center for advanced studies in
tourism- CAST), DONATELLA STRANGIO (Sapienza Univ. di Roma)
3. Turismo de campos de batalla, de una (post)guerra
a la otra, Francia- España.
MARI CARMEN RODRÍGUEZ. Univ. Friburgo
4. Publicidad y propaganda turística estatal durante la posguerra.
El caso Barcelona (1939-1959).
SAIDA PALOU RUBIO (UdG), BEATRIZ CORREYERO RUIZ (Univ. Católica San Antonio- UCAM)
5. De la emigración a los cruceros de turismo: el transporte marítimo
de pasaje en la segunda posguerra mundial (1946-1960).
GAETANO CERCHIELLO (Ins. Universitario de Investigaciones Turísticas,
Univ. Alicante), ANNUNZIATA BERRINO (Univ. degli Studi di Napoli Federico II)
6. Guerra civil y franquismo para turistas: la historia contada
en los libros de viaje.
IVANNE GALANT. Univ. Sorbonne Nouvelle Paris 3

- 7.** “Hazañas bélicas”: iniciativas museísticas y turísticas durante la guerra civil española.

XURXO M. AYÁN VILA (Univ. Nova Lisboa),

XABIER HERRERO ACOSTA (EHU-UPV),

LUIS ANTONIO RUIZ CASERO (Univ. Complutense)

- 8.** La política turística en la España de la posguerra: la Dirección General de Turismo, 1939-1951.

MARTA LUQUE ARANDA,

CARMELO PELLEJERO. Univ. Málaga

TAULA / MESA/ PANEL 13

AULA / ROOM 207

Memòria i paisatge de la guerrilla de postguerra

Memoria y paisaje de la guerrilla de postguerra

Post-war guerrilla groups: memory and landscape

COORDINADORS: **Laia Gallego Vila, Eulàlia Díaz i Ramoneda.** UB

- 1.** Memoria y Paisaje de una guerrilla transfronteriza: arqueología de la resistencia antifranquista en Galicia y el Norte de Portugal.

XURXO M. AYÁN VILA (Ins. História Contemporânea, Univ. Nova de Lisboa),

RUI GOMES COELHO (Rutgers University, New Jersey)

- 2.** ¿Guerrilla? ¿Guerra revolucionaria? ¿Terrorismo?: Conceptos, materialidades y paisajes del conflicto armado reciente en el País Vasco.

JOSU SANTAMARINA. EHU-UPV

- 3.** Una guerra que no va acabar: el maquis anarquista en l'àrea metropolitana de Barcelona* (1939-1968).

DOLORS MARIN SILVESTRE. UB, Docent de secundària Illes Balears,

Marxa Homenatge als Maquis i Memòria de Mallorca

- 4.** Camins, masies i refugis de la guerrilla antifranquista a la comarca del Berguedà.

JORDI RAMOS RUIZ. ATICS SL

- 5.** Búsqueda, localización, exhumación e identificación de Teófilo Alcorisa (Cementerio municipal de Valencia, 2015).
JAVIER IGLESIAS-BEXIGA (Instituto de Estudios Biofuncionales, UAM, ArqueoAntro),
MIGUEL MEZQUIDA (ArqueoAntro), MARÍA BENITO (UCM, ArqueoAntro),
ALEJANDRO CALPE (ArqueoAntro), AZHARA MARTÍNEZ (ArqueoAntro)
- 6.** Maquis mort sota custòdia policial el 1948.
NÚRIA ARMENTANO (Antropòlegs.LAB, MAC/ GROB-UAB),
DOMINIKA NOCIAROVA (GROB-UAB), Ignasi Galtés (GROB-UAB/IMLCFC),
XAVIER ESTEVE (TRÍADE Serveis Culturals)

12'15 h.

[SALA GRAN]

CLOENDA

CLAUSURA / CLOSING



5J

DIMECRES / MIÉRCOLES / WEDNESDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

6J

DIJOUS / JUEVES / THURSDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

7J

DIVENDRES / VIERNES / FRIDAY
JUNY / JUNIO / JUNE

POSTGUERRES

Congrés Internacional

2019. 06. 05-07

AFTERMATHS OF WAR

International Conference

Secció d'Història Contemporània i Món Actual
Departament d'Història i Arqueologia



UNIVERSITAT DE
BARCELONA